

ಪ್ರತಿಭೆ ಕಾರಂಜಿಯಾದೀತೆ?

ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪಠ್ಯವಷ್ಟೇ ಸಾಲದು, ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೂ ಮುಖ್ಯ. ಒಟ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿಯೇ ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆ ಇರಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿ, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಆಗಲೇ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಭಾ ಕಾರಂಜಿಯಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಮುಖ ಧಾರೆಯಿಂದ 'ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆ'ಯಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ!

ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದರೆ ಬರೀ ಅಕ್ಷರ ಕಲಿಕೆ ಅಲ್ಲ. ಅಕ್ಷರದಾಚೆಗಿನ ಪ್ರತಿಭೆಯೂ ಮುಖ್ಯ. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ಅಂತಹ ಪ್ರತಿಭೆ ಅಡಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಬೇಕು. ಆಗ ಮಕ್ಕಳು ಸಹಜವಾಗಿ ಅರಳುತ್ತವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದದ್ದೇ 'ಪ್ರತಿಭಾ ಕಾರಂಜಿ.'

ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಎಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಾ ಕಾರಂಜಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನವೆಂಬರ್ 8,9ರಂದು ಶಾಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ನ.22,23ರಂದು ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಡಿ.4,5 ಬ್ಲಾಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಡಿ.17,18ರಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ- ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಭಾ ಕಾರಂಜಿ ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಹಾಡು, ಅಭಿನಯ, ನೃತ್ಯ, ವಿಜ್ಞಾನ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ, ರಸಪ್ರಶ್ನೆ, ಖಿವಾಲಿ, ಭಾಷಣ ಮುಂತಾದ 13 ವೈಯಕ್ತಿಕ, 4 ಸಾಮೂಹಿಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ; 22 ವೈಯಕ್ತಿಕ, 6 ಸಾಮೂಹಿಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಇರುತ್ತವೆ. 1ರಿಂದ 4, ಮತ್ತು 5ರಿಂದ 7 ಹಾಗೂ 8ರಿಂದ 10 ನೇ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ 50, 40, 30ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಹಣದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಮೂಹಿಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ 8-10 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೇ ಅಥವಾ ಇದಕ್ಕಿಂತ ತುಸು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ತಲಾವಾರು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು! ಹಾಗಾಗಿ ವಿಜೇತರಿಗೆ 2-3ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಸಿಗುವುದೂ ಉಂಟು! 'ಇದು ಬರೀ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಹಣ ಮಾತ್ರ, ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ' ಎನ್ನುವಂತಹ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿ ಇದ್ದರೆ ಬಹುಮಾನದ ಮೊತ್ತ 'ಜುಜುಬಿ'ಯಾಯಿತು ಎಂದು ಯಾರೂ ತಕರಾರು ತೆಗೆಯುವ ಅಗತ್ಯ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವುದು ಅಲ್ಲಿಯೇ.

ಮಕ್ಕಳ ಸರ್ವತೋಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಪಠ್ಯವಷ್ಟೇ ಸಾಲದು, ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೂ ಮುಖ್ಯ. ಒಟ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿಯೇ ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆ ಇರಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳು ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿ, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಆಗಲೇ. ಆದರೆ ಪ್ರತಿಭಾ ಕಾರಂಜಿಯಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದ ಪ್ರಮುಖ ಧಾರೆಯಿಂದ 'ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಚಟುವಟಿಕೆ'ಯಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ! 'ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಮುಗಿಯಿತು' ಎನ್ನುವಂತೆ ನವೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲು ತೊಡಗಿ, ಡಿಸೆಂಬರ್‌ಗೆ ಮುಗಿಸಿ ಕೈತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಹೀಗೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮದಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದ್ದೂ ಇದೆ.

ಪ್ರತಿಭಾ ಕಾರಂಜಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮೀಸಲಿಟ್ಟಿರುವ ಹಣವೂ ಕಡಿಮೆಯೇ. ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ 2 ಕೋಟಿ ಹಣ ಎಂದರೆ ಯಾವ ಲೆಕ್ಕ? ಅಕ್ಷರ ಕಲಿಕೆಗೆ ಕೊಡುವ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಇದಕ್ಕೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಸ್ವಯಂ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಒತ್ತಾಸೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಈಗ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಎಂಬಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಭಾ ಕಾರಂಜಿಗಳು ಸಾರ್ಥಕ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಆಯೋಜಕರು ತೋರಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಪ್ರತಿಭಾ ಕಾರಂಜಿಯಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಘಟಿಸಲೆಂದೇ ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ವ್ಯಕ್ತಿ (ಸಿಆರ್‌ಪಿ), ಬ್ಲಾಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಿಆರ್‌ಪಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸದುದ್ದೇಶವೇ ಹಲವು ಸಿಆರ್‌ಪಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾದಂತಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಿಆರ್‌ಪಿಗಳಂತೂ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಹಿಂದೆ ಸುತ್ತುವುದೇ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಎಂದುಕೊಂಡಂತಿದೆ! ಹಾಗಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆ ಪ್ರತಿಭಾ ಕಾರಂಜಿಗಳು ಕಾಣಾಚಾರಕ್ಕೆ ನಡೆದದ್ದೂ ಇದೆ.

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಘಟಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆ ತುಸು ಉತ್ತಮ ತೋರಿದರೆ ದಾನಿಗಳಿಂದ ಹಣ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರತಿಭೆ ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಮುಖ್ಯ ಅಲ್ಲ. ಭಾಷೆ, ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭನೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳು ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಈ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರಿಗೆ ನೀಡುವ ಹಣದ ಮೊತ್ತ 5ರಿಂದ 10ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಅಷ್ಟೆ. ಇಂದು ಎಷ್ಟೋ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು 20 ಸಾವಿರರಿಂದ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಹಣವನ್ನು ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತರಿಗೆ ನೀಡುವಾಗ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಹಣ ಏನೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಘನತೆ ಇದೆ. ಪ್ರತಿಭಾ ಕಾರಂಜಿಗಳಿಗೆ ಅಂತಹದೇ ಘನತೆ ತಂದುಕೊಡಲು ಆಯೋಜಕರು ಶ್ರಮಿಸಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಪಠ್ಯೇತರವನ್ನು ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಳಪಡಿಸುವ ಒತ್ತಾಸೆ ಬಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಬರೀ ಗಿಳಿಪಾಲದಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

■ ಗುಡಿಹಳ್ಳಿ ನಾಗರಾಜ

